

Всеукраїнська загально-політична і літературно-художня газета

КРИМСЬКА СВІТЛЯЩА

<http://svitlytsia.crimea.ua>

№ 22-24 (1645) П'ятниця, 7 жовтня 2011 р.

Видається з 31 грудня 1992 р.

Ціна договірна

ЯК ЗБУЛАСЯ УКРАЇНСЬКА МРІЯ МАНФРЕДА ФІШЕРА

Про рибне господарство Манфреда Фішера я прочитав у одній з місцевих газет. Здивувало те, що далеко немолодий німець вирішив змінити постійне місце проживання і, покинувши рідну Німеччину, назавжди поселився в селі Комарові на Сокальщині. Поштовхом послужило те, що 55-річний романтик закохався у 35-річну місцеву українку, яку звали Любою. Повідомлявся ще один цікавий факт: тепер подружжя орендує три великих стави загальною площею 36 гектарів. Подумалося: німецькою мовою «фішер» якраз і означає «рибалка». Може, Манфред генетично був запрограмований на такий фах? Голос предків – річ серйозна, проти природи нічого не вдієш... Одне слово, хотілося глибше дослідити ситуацію, тому одного сонячного ранку, закинувши за плечі

невеликий рюкзак, автор цих рядків вирушив автобусом на північ області. Заодно прихопив із собою кілька номерів «Кримської світлиці» для наших давніх передплатників з Червонограда та Соснівки. Від них же дізнався, що місцевий люд таки дещо чув про німця-романтика. Навіть розповіли мені історію про те, як довірливий Манфред спочатку набрав сторожів для охорони ставу, але потім передовірив цю службу собакам. Адже місцеві хлопці виявилися охоронцями радянського «розливу» – могли й для себе коропців наловити (хіба ж це діло, коли «чоботар без чобіт»?). Такої логіки Манфред не розумів, тому й вчинив прагматично і мудро, по-німецьки.

(Продовження на 6-й стор.)

РОКОВИНИ НАШОГО БОЮ

Якось випадково я познайомилася з лікарем-ортопедом Романом Рамським, котрий у розмові раптом згадав:

– А минулого вересня, на початку, я оглядав Віру Сергіївну Роїк, коли її з переломом стегна привіз

везли до лікарні швидкої допомоги. Вона мене запитала, чи зможе в двадцятих числах місяця подорожувати Україною зі своєю виставкою. Я навіть не знат, що їй відповісти...

На відміну від лікаря я не була здивована, адже Віра Сергіївна пережила жахливу контузію, а вже у похилому віці – кілька травм, і вона завжди перемагала лихо, бо недарма ж мала звання Героя України, таї і дії були геройськими, так уже визначила доля. І лише коли усвідомила: ні восени, ні наступного року, ні потім вона вже не буде такою, як раніше, Віра Сергіївна здалася, і 3 жовтня, за півроку до сторічного ювілею, її не стало.

Усе це пригадалося знову в залі Універсальної бібліотеки ім. І. Франка, куди рідні, друзі та

шанувальники Віри Роїк зібралися через рік після її тяжкої втрати, аби сказати те, що перевінювало душі. Невеличке приміщення не вмістило усіх бажаючих ще раз почутти (хоч у запису) її голос, подивитися (хоч на фотографії) у її ясні очі, звірити свої почуття з почуттями тих, хто матиме слово. Ці люди стоять у проході, в розчинених дверях вже понад годину, і їх навряд чи хтось сюди кликав, бо тоді б подбали про більшу залу, яка

теж є в бібліотеці, і не одна.

Мої думки перегукуються зі словами відомої кримської журналистки Галини Станіславівни Михайленко:

– Її ніхто не примушував вишивати, ніхто не дorchував. Вона це робила сама. І недарма кажуть: талант – це 10 відсотків здібностей і 90 – праці. Тож Віра Сергіївна наполегливо

працювала. А рукописи – не горячі і вишивки – не вицвітають.

Слова ці підтверджує й сама Віра Сергіївна, щоправда, у відеозапису: «Після контузії я вчилася вишивати лівою рукою, бо кожен день, прожитий без вишивки, я вважала у духовному відношенні втраченим. Було дуже важко, я навіть плакала. Але мене надихала російська приказка: «Терпнія і труд все перетрутъ».

(Продовження на 15-й стор.)

ВІДКРИТИЙ
ЛИСТ
ПРЕЗИДЕНТУ

ЧИ ЗБЕРЕЖЕМО
РІДНУ ЗЕМЛЮ
ДЛЯ НАШАДКІВ?

стор. 7

ШЕВЧЕНКІАНА

ІДУ
ЗА КОБЗАРЕМ
ЧЕРЕЗ
ЗОЛОТОВЕРХІЙ
КИЇВ...

стор. 8

«БІЛІ ПЛЯМИ»
ІСТОРІЇ

ГИНОЧИ, ВОЙНИ
КИРПОНОСА
І УКРАЇНСЬКИЙ
НАРОД
РЯТУЮТЬ
МОСКВУ

стор. 14

ЛІВАДІЙСКИЙ ПАЛАЦ ВІДЗНАЧИВ 100-РІЧЧЯ

«Сьогодні Лівадійський палац-музей – це культурно-освітня і науково-дослідна установа, де вивчають та зберігають пам'ятки матеріальних і духовних надбань, природи, що належать національній і світовій історико-мистецькій спадщині», – зазначив у своєму привітанні виконуючий обов'язки Постійного Представника Президента України в АР Крим Віктор Плакіда. В. о. Представника Глави держави побував на ювілейних святкуваннях – відвідав відкриття художньої виставки та взяв участь у відкритті і пленарному засіданні Міжнародної наукової конференції «Лівадійський палац-музей в культурному, науковому і туристичному просторі України», – повідомляє прес-служба Представництва.

На конференції виступили директор Інституту європейських досліджень НАН України А. Курдяченко, директор Лівадійського палацу-музею С. Москаленко, голова правління ГО «Центр розвитку музейної справи» В. Піюро та інші.

В. Плакіда висловив щиру вдячність за натхненну працю й вірність професії працівникам музею, відзначивши досягнення колективу в науково-експозиційній і музейній діяльності, виставках, конференціях та інших цікавих проектах, а також вручив подяки Представництва країним працівникам палацу.

В. М. Роїк

ЗНАТИ СЕБЕ

Нешодавно глава уряду Микола Азаров заявив з телекрана про необхідність переглянути структуризацію підготовки молодих фахівців і повернутися обличчям до представників робочих спеціальностей, труд яких має оплачуватися не нижче, ніж менеджерів. І дійсно: щось робити власною сьогодні не престижно, інша справа – планувати мудрувати, як би злупити з більшого свою посередницьку копійку, бажано зеленого кольору. Але при цому не стають багатшими ні країна, ні народ в цілому.

Мода на «дурні» гроши всіляко підігрівається і телебаченням, де завжди у щось грають і виграють такі суми, які й за кілька років не заробиш, посилюючи, насамперед у молоді, дух авантюризму та викликаючи хибне враження, що гроші ледь не ростуть на деревах. А приклад є щонай-красномовніший: велимівідомий герой 90-х на прізвище Мавроді, відбудувши покарання за шахрайство, успішно продовжує свою кар'єру. Сьогодні він зосередив увагу на українцях, яким нічого не гарантує і навіть не обіцяє, але вже має величезну кількість вкладників. Прагнучи «дурних» грошей льоні голубкови за 20-річчя, що минуло, нічому не навчилася, та вже і не навчаться без допомоги психолога, а надійніше – психіатра.

Але якщо в період первинного накопичення капіталу була важливою лише власна успішність, то сьогодні першочергове значення для людей, що досягли певного рівня, має успішність країни, яку вони представляють у владі й передовім – на міжнародній арені.

Одним із невеличкіх кроків у цьому напрямку стала інтелектуально-розважальна гра «ПОУМУ» (професійна орієнтація учнівської молоді України), яка цього року охопила всі регіони, і якщо в торішньому турнірі

взяло участь 17 команд, то в нинішньому – 27. Автор проекту – Державна служба зайнятості, яка, на вимогу часу, забажала ознайомити старшокласників у жартівливій захоплюючій формі з актуальними для сьогодення професіями, потрібними на ринку праці. А втілювати це в життя мають учнівські команди, що змагаються між собою, виявляючи традиційні для подібних змагань якості: хист, дотепність, винахідливість, музичність, артистизм тощо. А найголовніше – демонструючи обізнаність щодо професії і вміння через усмішку ї жарт показати її привабливість, зацікавити однолітків у її здобутті.

А у півфінальній грі, що відбулася в Сімферополі у залі Музичного училища 1 жовтня, професії демонструвались по-справжньому екзотичні. Ну, скажімо, інспектор рибнагляду, флорист, водолаз, навіть клун. Пропонувалися і речі значно зрозуміліші. Команда «Полондра» із Одеської області рекламивала професії швачки і кухаря, жартувала над торговцями, половина з яких має вищу освіту, а інша половина – професура. Севастопольці («Майстер-клас») розповідали про професії виноградаря та судноремонтника, а представники Херсонщини («Перехідний вік») – рибалки. Окрім вже згаданих змагалися і команда з Миколаївщини «МЛК» та Криму «Коротке замикання».

Щодо останньої, то вона вирізнялася (у позитивному смислі) непоганим гумором, якого загалом дуже бракувало, а в негативному – зовнішньою дисгармонією команди. Капітан – чи не вдвічі нижчий за своїх товаришів, пишно-ногі дівчата в дуже коротких спідницях, які, підтанцювуючи, вперто не потрапляли в такт (а інакше, можливо, глядачів не дратували б ні дебелі ноженята, ні короткі спідниці).

Світлана Тарасюк, завідувачка проблемної науково-дослідної лабораторії професійної орієнтації незайнятого населення Інституту підготовки кадрів Державної служби зайнятості:

– Рада, що захід уже стає традиційним. Мушу зазначити, що цьогоріч рівень його проведення значно вищий, ніж торік.

У складі журі були також його голова, заступник начальника управління організації профорієнтації та профнавчання, начальник

відділу організації профорієнтації Державного центру зайнятості Міністерства соціальної політики Інна Бондіні, представники кримського Міністерства освіти, науки, молоді та спорту, Полтавського міського центру зайнятості, Департаменту загальної середньої та дошкільної освіти МОН України і навіть кримська співачка Ленана Османова, котра відреагувала на виступі дітей, як і годиться, піснею.

Гідно прикрасили захід ведучі турніру – відомі телеведучі каналу М1 Девушка Блонда на ім'я Олена та Евген Галич.

Фінальна зустріч, яка відбудеться в грудні у Києві в Національному палаці «Україна», даст змогу визнати серед кращих команд найкращу. А поки що півфінальні змагання тривають у Донецьку, Черкасах, Полтаві та Тернополі. Підготуватися до виступів дітям допомагатимуть стилісти, візажисти, сценаристи, дизайнери, а також ветерани КВК. Адже ці змагання транслюватимуться по телебаченню і мають бути не лише корисними для підлітків, але і захоплюючими, аби кожен з вас обрав собі гідну професію.

Валентина Рибалко, заступник директора Донецького обласного центру зайнятості:

– Ви презентували професії, затребувані на ринку праці. За якістю виступів можете скласти гідну конкурсію гравцям КВК.

Катерина Серебрянська, заслужений майстер спорту України:

– Спасиби за подарований гарний настрій. Для нашої сім'ї побачені і почуте є зараз дуже актуальним, бо мій син саме обирає професію.

Світлана Тарасюк, завідувачка проблемної науково-дослідної лабораторії професійної орієнтації незайнятого населення Інституту підготовки кадрів Державної служби зайнятості:

– Рада, що захід уже стає традиційним. Мушу зазначити, що цьогоріч рівень його проведення значно вищий, ніж торік.

У складі журі були також його голова, заступник начальника управління організації профорієнтації та профнавчання, начальник

почесен,

Где какой ни есть,
Человеку по работе
Воздается честь.
А возможно, мы дійсно до
цього йдемо? И головне –
не заблукати?

Тамара СОЛОВЕЙ

ДОРОГОЮ БАТЬКОВ

Як і раніше, двоє у родині Юршиних з Перевального носять погони. Років 8 тому в тамтешньому з'єднанні служили старший прaporщик Лідія Юршина та її син лейтенант Максим Юршин. Віднедавна ж замість Лідії Григорівни, яка пішла на заслужений відпочинок, у бригадному строю посіла її місце бойова і вродлива невістка. Старший матрос Інна Юршина – радіотелеграфіст-планшетист зенітного ракетно-артилерійського дивізіону. А її коханий чоловік Максим – майор, з минулого осені очолює танковий батальйон. Між іншим, у це командирське «крісло» мав рівні шанси потрапити кожен із трох кандидатів-майорів. Але командування все-таки зупинилось на 33-річному Максимові Олександровичу. Виключно, як заведено казати, через його морально-ділові якості. Вони сповна «засвітились» не тільки упродовж п'яти років, коли танкова рота Максима Юршина за всіма показниками, надто у бойовій підготовці, міцно утримувала позиції лідера не лише серед танкових, а й лінійних підрозділів з'єднання.

– У нас в родині не було військових, – розкриває деякі сімейні секрети Інна. – Тож у мене думка про них у дитинстві складася виключно з книжок, скажімо, таких, як «Честь маю!» Валентина Пікуля. Я тоді чомусь вважала, що офіцери – це насправді блакитна кров і таке інше. Коли ж переїхала сюди, у Перевальне, погляди дещо змінились. Але тільки не стовсно Максима!

Разом Юршини вже шість років. Майже стільки ж Інна і у війську – змінити професію запропонував чоловік. І жінка довго не вагалася, хоча її неодноразово пропонували вчителівську роботу вже на новому місці. Втягнулась, притерлась до усталених «берегових» порядків. Тепер мріє про другу вишу, але вже військову освіту. Мовляв, нинішня матросська посада – все ж не остаточна «планка» її службової кар'єри. Окрім прямих функціональних обов'язків, у Інни Олександровів є ще, так би мовити, побічні. Справа в тому, що молода жінка має неабиякі здібності декламатора, ведучої, поета. Тому нерідко у цьому амплуа її запрошують на різні святково-розважальні заходи у частині і за її межами.

Гармонії (ну і клопоту також) подружньому життю Юршиних додає їхня чотирічна Сашенька. Інна цілком виправдано «тисне» на гуманітарний бік виховання донечки, тричі на тиждень возить до міської студії розвитку – на англійську мову і танці. Натомість Сашенька нещодавно «видала»: от коли виросте, то стане... танкістом. Все ж непереборна річ – родинні гени!

Василь ДРАГОЛЮК
На фото - Максим та Інна Юршини

ЯК ЗБУЛАСЯ УКРАЇНСЬКА МРІЯ МАНФРЕДА ФІШЕРА

(Закінчення.

Поч. на 1-й стор.)

Дорога від Червонограда до Комарова пролягала через віковичний сосновий бір. Щоправда, останнім часом тут з'явився декілька великих вирубок, але загалом цей лісовий масив – справжнє царство природи. У північній частині його змійкою перерізає річечка з поетичною назвою Білосток (у Польщі їй місто є таке!), яка впадає у Західний Буг. Але перед цим вона ще утворює цілий каскад ставків. Ставки й лісовий масив поряд – це справжній рай для комарів. Поки дійшов до господарства Фішерів, руки й обличча були обкусані ними. Недаремно ж і назва села така – Комарів! Але й крім них помітив деяку живність: білочок на соснах, лебедів на озері... А ще прочитав напис на щиті: «Колонія чаплі сірої». Отже, Манфред за сумісництвом виявився ще й справжнім охоронцем природи. Інший щит попрежніх, що ловити рибу, купатися в ставках і розводити багаття на березі забороняється. А так – прогулюватися, відпочивати можна, хоча й з деякими обмеженнями, до 22:00. Одним словом, шматочок Європи, тільки трохи більше свободи.

* * *

В тому, що собаки можуть нести службу не гірше від сторожів, я згодом переконався. Вони не мали твердого наміру мене покусати, але змусили чекати на господарів. Точніше, на господарку, бо, як з'ясувалося, Манфред кудись ненадовго поїхав. Проте вівчарки у Манфреда виявилися дуже добрими, принаймні вони приятельствують з десятком котиків... А для котячого царства тут взагалі рай – стільки риби! Ось тільки пані Люба відразу попередила – її місце сьогодні біла плити, бо ось–ось мають приїхати гості з Німеччини. Однак погодилася трохи розповісти про захоплення чоловіка.

– Жити на природі, на березі великого ставу – це була давня мрія Манфреда. Але щоб зробити штучний став треба не лише вирити котлован, але й чекати ще десять років, поки там бодай жаби з'являться... Та й гроши для цього потрібні чималі. Одним словом, у Німеччині це дуже складно. Тепер уже й на Львівщині взяти в оренду великий став стало великою проблемою, але ми це зробили ще в 1999 році, тоді було трохи легше. В районі ми стали «піонерами» приватного риборозведення, і, дивлячись на нас, це почали робити й інші. А спочатку люди боялися... З Манфредом, до речі, ми познайомилися цілком випадково. Він мав друга, Рейнарда Дещаківського, батько якого (рідний брат моєgo діда) свого часу був вивезений до Німеччини. Але в того закохалася молода німкеня, і так наш родич назавжди залишився в Німеччині. П'ятнадцять років тому Рейнард вирішив провідати свою ріднію на Червоноградщині і запросив Манфреда із собою. Того не довелося довго вмовляти, адже він любив мандрувати, а Україна в його розумінні була якоюсь казковою країною,

ледь не «землею обітovanою»... Тож ми й познайомилися у моїй хаті. Перед цим і він, і я мали невдалі спроби шлюбу. Манфред підкорив мене своєю галантністю, працелюбністю, добротою... І знаєте, наш українсько-німецький союз виявився дуже продуктивним. Оскільки я – місцева і добре знаю українську специфіку, нашу справу вдалося владнати набагато швидше. Та й мови нашої він спочатку не розумів, йому довелося її вчити з нуля. І я засіла за підручники... Тепер ми спілкуємося в родині переважно німецькою, тому що два роки тому Манфред привіз сюди свою 97-річну маму. Але коли до нього приїздять гості і роблять спробу заговорити російською чи польською, він категорично перебиває співрозмовника: «Тут – Україна! Треба говорити по-українськи! Я розумію українську мову!»

– А мама Манфреда? Як її тут, у нас?

– Природа її подобається і на нашому обійті її добре. Але коли ми брали її кудись із собою, вона дуже дивувалася: чому українці не можуть зробити собі гарні асфальтовані дороги? Адже тут така багата і гарна земля! Хай би й дороги були відповідними...

– Я чув, що недалеко від Луцька поселився голландець, який став фермером, вирощує великі врожаї картоплі. А на Яворівщині фермером став американець. Справи у них йдуть непогано, тобто вигріють ті люди, які не бояться бути «піонерами»...

– Тут і в Сокалі є текстильна фабрика, яку заснували датчани. Вони там ефективно господарюють. Іноземці хочуть сюди їхати, навіть жити тут готові, але наша система багатьох відштовхує. Всіх приваблює українська земля, але нам треба навчитися сприяти налагодженням бізнесу як своїх людей, так і приїджджих. Тоді Україна стане набагато заможнішою!

* * *

...Манфред підїхав трохи пізніше. Прикро, що тоді нам так і не вдалося спокійно, не поспішаючи, поспілкуватися. Але я не ображався – адже приїхав без попередження... Домовилися зустрітися пізніше і присвятити вечір розмовам про землю, ліси та озера. Про красу Німеччини і красу України. Чекатиму на цю зустріч! Але й того, що побачив сьогодні, було цілком достатньо для усвідомлення простоти істини: працелюбні, активні люди завжди мають великий шанс жити заможно, та ще й у гармонії з природою. Цей шанс, безумовно, має більшість українців. Бо де ще на світі є така гарна земля?

Сергій ЛАЩЕНКО

Т. Шевченко. Олександровський костел. 1846

Доля розпорядилася так, що найвидатніший український поет і художник, який понад усе любив Україну, майже все своє життя перебував далеко від неї. На рідну землю приїздив тільки в гості на дуже короткий час і лише тричі. Засланий після розгрому Кирило-Мефодіївського товариства у 1847 році солдатом в Окремий Оренбурзький корпус з резолюцією царя – «під найсуворіший нагляд із забороною писати й малювати», Тарас Григорович Шевченко ніколи не забував рідної України. Та найчастіше в згадках тишили його серце картини «золотоголового, садами повітого і тополями увінчаного Києва».

19 травня 1843 року, вже відомий поет і учень Петербурзької академії мистецтв, Тарас Шевченко вперше після довгої розлуки приїхав до рідних країв і приблизно два тижні перебував у Києві. Кобзар висловив своє захоплення та любов до «золотоверхого міста над Дніпром» не тільки в поетичних та прозових творах, а й створив цілу добірку краєвидів, у яких показав красу і велич міста.

Маленький Тарас побував у Києві ще дитиною зі старшою сестрою Катериною, 1804 року народження. Це могло статися ще за життя матері, отже, коли хлопчині виповнилося 8–9 літ. У ті часи люди юрмами збиралися з усіх кінців до київських святинь перед Великоднем, «на прощу». Мабуть, навесні 1822 чи 1823 року відвідав місто над Дніпром і кирилівський школяр. Уже досвідчений народний поет-кобзар напише про це напрочуд незвичайне місто одним рядком: «Святий Київ наш великий...»

У другому, за документами, п'яті надцятирічний кріпак Тарас Шевченко потрапив до Києва із «придбенцією» у березні 1829 року: його власник, пан Енгельгардт, перевозив труну із тілом батька для перевезення до родинної церкви Григорія Потьомкіна в селі Чижовому Духовшинського повіту на Смоленщині. Шлях із Вільшаної перетинався Дніпром, і тому довелося заночувати в місті. Ще стояли березневі морози. Валка з мерзцем зупинилася в Печерському форштадті на Нижинській вулиці, в колишньому будинку Данила Мандрики. Місто вразило допитливого юнака величними будівлями та багатолюддям. Тоді в Києві мешкало понад тринадцять тисяч чоловік, а ще сто тисяч прочан прибувало щорічно, щоб поклонитися київським святыням. Зупинялися богослови переважно при церквах і монастирях.

1843 року, перебуваючи в Україні, Т. Шевченко записав

ІДУ ЗА КОБЗАРЕМ ЧЕРЕЗ

оповідання, пісні, зокрема: «Оповідання про запорожців, що з Січі приходять до Києва, де п'ють, гуляють, а потім йдуть «спасатися» у Межигірський монастир», пісні «Ой горе, горе!», «Ой ішов козак з Дону, та із Дону додому», «Ой із-під гори, та із-під кручі».

Наприкінці січня 1844 року Тарас Шевченко прибув до Києва вже будучи відомим поетом та художником і оселився на вулиці Московській у «Зеленому трактирі», що належав Києво-Печерській лаврі (зведеній у 1803–1805 роках; тепер на цьому місці будинок № 30, де розташувалася районна міліція). Затишне місце приваблювало творчу інтелігенцію, тому в трактири зупинялися письменники, зокрема, А. Муравйов, О. Грибоєдов, Є. Гребінка. Тарас Григорович, до речі, згадує про цей печерський квартал у повісті «Близнеці», де автор поселив своїх персонажів, а поряд, на цій же вулиці, квартирував знайомий оповідача «художник Ш., який нещодавно приїхав з Петербурга».

Одразу ж по приїзді Кобзар поринув у ярмаркове дійство в Будинку Контрактів, що піднісся над Подолом чотириколонним портиком, увінчаний трикутним фронтоном (тепер Контрактова площа, будинок № 1).

Окрім різноманітного краму та забавок Тараса Григоровича цікавила передовсім торгівля книжками. Зокрема, у крамниці Глюксберга пропонували видання іноземними мовами. На Поштовій площи Подолу в одному з купецьких будинків, поряд із Поштовою станцією, жив чоловік, про якого є також згадка у творах Т. Шевченка. У повісті «Прогулка з удовольствием и не без морали» автор розповідає, що послав слугу Трохима «в книжную лавку купить себе книгу по своему нраву» (Шевченко Т. ПЗТ у 12-ти томах. – Т. 4. – К., 2003. – С. 238). А в «Близнецях» сказано про «Успенскую церковь», «киевскую бурсу» і «Подольский базар». У цій повісті ми читаємо натхненні свідчення Шевченкових захоплень: «Кто, посещая Киево-Печерскую лавру, не отдыхал на типографском крыльце, про того можна сказать, что был в Киеве и не видел киевской колокольни. Утро было тихое, ясное, а перед глазами вся Черниговская губерния и часть Полтавской...» І справді, згадане тут «типографское крыльце» вціліло, і сьогодні можна вйти до нього із залу музею

книги, постояти на ньому, згадуючи рядки оповідача.

Наводжу перелік київських місць перебування Тараса Григоровича Шевченка, виходячи з його творчого доробку: у повісті Кобзаря зустрічамо — гору Щекавицю («Скавиця»), Рейтарську вулицю шукає Степан Мартинович у повісті «Близнеці», його герой прогулюються вулицями — Хрестатиком та Інститутською, Московською та Щекавицею перед іспитами в університеті св. Володимира, знають вони Житній ринок, Фроловський монастир та Кирилівський притулок, Києво-Печерську лавру, їздять у Кинь-Грусть (тепер район Пріорки та площа Шевченка).

Приїхавши до Києва, Шевченко не бажає оселитися в центрі міста, тож вишуває у пошуках квартир на Поділ — хоче бути близче до простого люду, який в основному тут селився.

Отже, можливо, що Шевченка привабила ця місцевість своєю такою мальовничістю — своїми садами, городами. А може, тому, що просто не хотілось йому бути на очах, ось він і приїшов на Пріорку. Як згадує господина цієї хати тоді Варвара Матвіївна Паш-

ковська, він дуже оригінально попросився на квартиру, сказавши їй так: «Йшов—йшов, бачу — хатка стойть, не то панська, не то мужицька, біла—біла, як сметана, ще й садочком обросла. А на дворі дитячі сороченята сушаться, рукавчатами махають — мене кличуть. От я й зайшов. Чи не взяли б мене на квартиру і не погодували в борг, бо у мене немає грошей? Я з вами розрахуюся — мені пришлють гроші з Петербурга». У цій хаті Шевченко прожив два тижні.

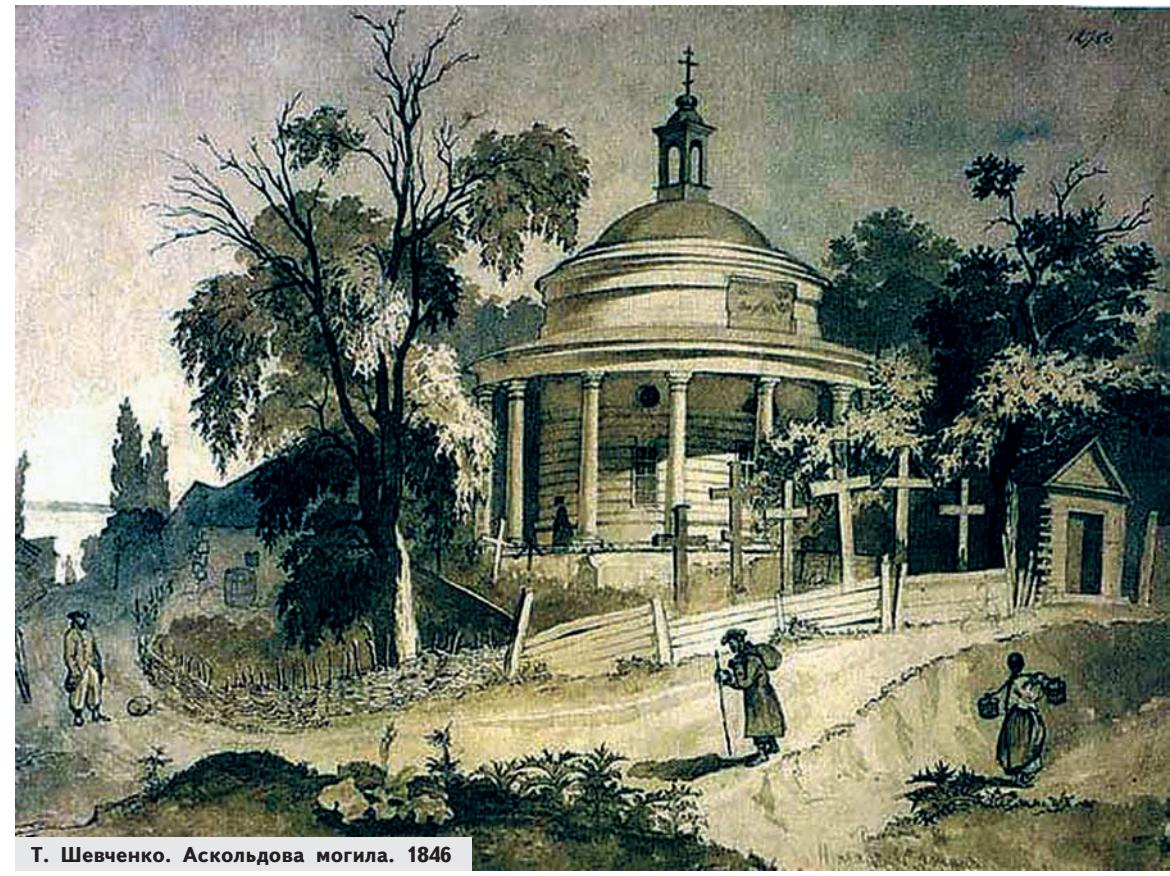
Цікаво, що господина будинку не знала, хто перед нею. Вона знала Шевченка як такого. Мало того, вона напам'ять знала поему «Наймичка». Але уявіть собі — на той час у Києві нікто зовні Тараса Шевченка не міг відізначати (хоча він ходив вулицями цього Києва), тому що люди не бачили ні його фотографій, ні його портретів, котрі сьогодні нам відомі. І тому, коли він до неї прийшов (він був одягнений у білій полотняний костюм, це був серпень, літо), вона просто його запитала: «А хто Ви будете?» І він не сказав, що є поетом або художником з Петербурга. А він так сказав: «Як бачите, чоловік».

На цей час припадає знайомство Шевченка з професором Київського університету св. Володимира Михайлом Максимовичем та Пантелеїмоном Кулішем, уже відомим на той час письменником, етнографом та поетом, який працював викладачем в одному з училищ на Подолі. Разом з П. Кулішем Тарас Шевченко віїхав до Межигір'я, де й намалював до свого альбому Києво-Межигірський монастир та начерково — «Коло Межигір'я».

Панорамні малюнки Києва не такі вже часті в художній практиці Т. Шевченка, проте однією з основних композиційних прикмет мистця вважають центральність і наближеність до глядача точкою огляду об'єкта зображення. Але так само зрозуміло, що за-

гальний образ міста над Дніпром у сподіваному альбомі не був би об'ємним і повним без його видових планів.

У кількох начерках зобразив Шевченко Київ, його високий берег з боку Дніпра. Це олівцеві роботи з авторськими назвами «Київ з боку Дніпра» та «Київ з-за Дніпра», де місто зображене з Труханового острова — від Народницької переправи. Однак для нас важливий передній план замальовки з його фронтальним, майже фризовим фігурно-сюжетним наповненням. Погляд художника, звернений на Київські гори, увінчані стрункими архітектурними обрисами Золотоверхого Михайлівського монастиря, церквами Києво-Печерської лаври та дзвіницєю, яку змальовано найретельніше. Але є й деяка відмінність у композиційній будові цих краєвидів. У начерку «Київ з-за Дніпра» ніщо не відволікає від споглядання величної краси міста, а в «Києві з боку Дніпра» художник вводить ще й лівий берег — місце, з якого переправлялися до Києва. Тут бачимо ледь накреслені постаті переправників, човен біля берега, курінь та двох вершників на конях.

Т. Шевченко. Аскольдова могила. 1846

Хата на Пріорці

ЗОЛОТОВЕРХИЙ КИЇВ...

Вибір для змалювання архітектурного пейзажу «Видубицький монастир у Києві» відповідав програмі, за якою Шевченко укладав перший альбом, а саме розділ «Виды, примечательные по красоте или историческим воспоминаниям». Проте і монастир, і його розташування поєднали в собі обидва пункти: приваблювали і красою, і цікавим історичним минулім. До речі, відомо — була думка поховати тут Кобзаря. Т. Шевченко знав: монастир відігравав значну історико-культурну роль в Україні–Русі. Ігумен Видубицького монастиря Сильвестр за князювання Володимира Мономаха створив другу редакцію «Повісті временних літ» — найціннішого джерела з історії стародавньої української держави. Князі та їхнє оточення постійно протегували монастиреві й відвідували його; так, 1250 року дорогою до Золотої Орди тут зупиняється Данило Галицький. У XIII ст. монастир зазнав татарських нападів, частково був зруйнований, але літописні записи свідчать, що він не припиняв своєї діяльності. Митрополит Петро Могила реставрував своїм коштом Михайлівську церкву, а сам монастир приписав до Софійського монастиря.

Михайлівська церква, яку спорудив 1088 року внук великого князя Володимира Всеволод Ярославич і освятив митрополит Іван II Добрий, — в оточенні дерев, як бачимо на офорти, є ніби природним продовженням крутої пагорба над Дніпром. Цікаво зображене небо: над водою зібралися густі темні хмари, а над церквою — ясне небо, на тлі якого чітко окреслений її силует. З-за хмар на мить пробився сонячний промінь, що освітлює південну стіну храму, кілька дерев та дві корови біля берега. Офорти Тараса Шевченка «У Києві» та «Видубицький монастир» стали значним явищем у становленні українського пейзажного живопису, свідчать про глибоке розуміння художником краси і національної своєрідності природи України.

Великий поет і художник мріяв жити і працювати у Києві. Він стає співробітником Київської археографічної комісії і за її дорученням малює архітектурні пам'ятки в різних губерніях України, створює велику серію прекрасних архітектурних пейзажів. Робота в комісії багато йому дала як поету і художнику: Т. Шевченко познайомився і зійшовся з ученими, передусім з викладачами уні-

верситету, глибше проникав у минуле, зібрав матеріали про становище України, зокрема, й Києва.

Тарас Григорович разом з поетом Олександром Афанасьевим-Чужбинським та художником Михаїлом Сажиним оселився поблизу Хрестатика на Козиному болоті у будинку чиновника І. Житницького. Відомо, що ще перед тим, як Капітон Степанович Павлов пішов у відставку, в листопаді 1846 року Київський університет оголосив конкурс на заміщення вакансії, що відкривалася на кафедрі малювання. Серед інших художників-претендентів на це місце був і Т. Г. Шевченко.

У Києві Т. Шевченко провів щасливий рік свого життя перед арештом, що стався у квітні 1847 року. Він написав багато київських пейзажів, таких, як «Костел у Києві», «Михайлівська гора з боку Хрестатинського спуску», «Васильківський форт у Києві», «Аскольдова могила», «Китаївська пустиня», «Церква всіх святих у Києво-Печерській лаврі», створив багато різних олівцевих начерків.

На акварелі «Костел у Києві» зображене католицький куточек міста, центральну частину займає важка монументальна споруда костьолу. На площі перед ним — численні постаті жебраків, мішан та колоритна фігура ксьонда в червоній мантії. На другому плані — стрункі високі тополі та силуети бань Михайлівського монастиря. З властивим умінням Тарас Шевченко передає освітлення споруди.

Часто ходив Тарас Григорович до Києво-Печерської лаври, щоб змалювати церкви, внутрішній вигляд Близьких та Дальніх печер, цікаві типи прихожан. Захоплює майстерна Шевченкова акварель церкви всіх святих у Лаврі; власне, не самої церкви, а входу до неї, так званої Економічної брами з добудовами з боків церковними приміщеннями. З ганку лаврської друкарні зробив начерк «Дальні печери Києво-Печерської лаври», створив малюнок «Церква всіх святих у Києво-Печерській лаврі». Майже половина композиції займає розкішне густолисте дерево, тінь від якого падає на бруківку. Перед входом постаті жебрака та молодої жінки. У літературі про Шевченка згадується, що ним було виконано кілька варіантів твору «Лаврська церква з дзвіницею».

«Васильківський форт у Києві»,

де зображені залишки Печерської фортеці, так звані Васильківські ворота, через які проходив шлях на Васильків. У центрі композиції — низька, округлої форми башта з бійницями, поряд довга казарма. На першому плані, обабіч дороги — густе високе дерево, яскраво освітлене сонcem, далі — дерев'яні ворота. Контрастні тіні від дерева та воріт падають на дорогу і створюють враження ясконого сонячного дня.

Найдовше Шевченко затримався в Києві у 1846 році: мешкав у готелі по вулиці Московській, на короткий час оселився в дерев'яному будинку навпроти Інституту шляхетних дівчат по вулиці Інститутській (не зберігся). Це знайшло підтвердження у поемі «Прогулка с удовольствием и не без морали»: «Квартира в мене була в Києві саме проти Інституту, на Хрестатику, під горою». Незабаром поет переїхав у трактир з готельними номерами в будинку архітектора В. Беретті, що на Хрестатику біля Бессарабської площа (нині приміщення Національної спілки журналістів). До речі, навпроти трактиру, де зупинився Кобзар, у будинку Сухоставського (не зберігся, нині № 52 і № 54) квартирував із матір'ю викладач історії Київського університету М. Костомаров. Тарас Шевченко

познайомився з ним і з квітня до червня часто відвідував. Тут, у Костомарова, Т. Шевченко зустрічався з О. Марковичем, О. Пильчиковим, П. Гулаком і В. Білозерським, читав їм свої поезії. М. Костомаров досить яскраво змальовує ті зустрічі: «...Ми говорили один одному «ти», і поет планував видрукувати в Києві. У засланні, сумуючи за Україною, він тужив і за улюбленим містом своїм — Києвом: «Далеко, очень далеко от моей милой, моей бедной родины я люблю переноситься мыслию на берег широкого Днепра.., но чаще всего я лелею мое старческое воображение картины золотоглавого, садами увенчанного Києва».

Віктор ЖАДЬКО,
доктор філософських наук,
професор Національного
педагогічного університету
імені М. Драгоманова,
письменник

Список використаних джерел:
Жур. П. Шевченківський. Київ. - К., 1991. - 287 с.

Шудря М. З валкою за дідичем//
Зб. «В сім'ї вольній, новій». - Вип. 3.
- К., 1986. - С. 301-305.

Дзюба І. Тарас Шевченко. Життя і
творчість. - К., 2008. - 718 с.

Шевченко Т. ПЗТ у 12-ти томах. - К.:
Наукова думка, 2003.

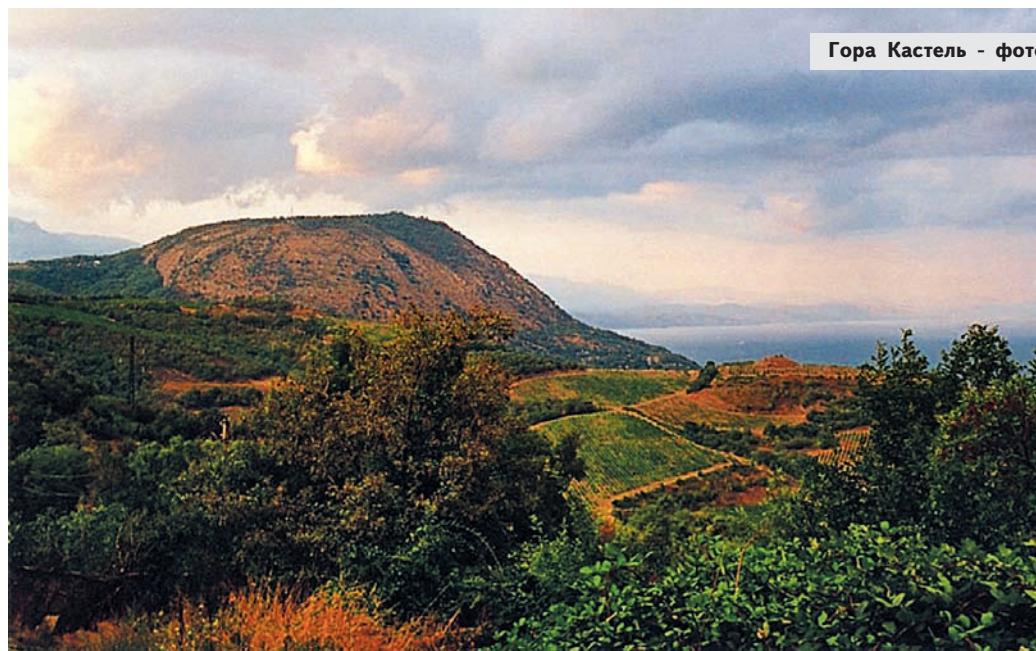
Тарас Шевченко. Листування. - К.:
Державне видавництво України. 1929.
- 980 с.

Спогади про Тараса Шевченка. - Київ.

Вид-во «Дніпро», 1982. - 547 с.

Київ, вул. Московська, колишнє приміщення Зеленого трактиру (не збереглося)

Гора Кастель - фотографічна і картинна

ВАРТА НА КАСТЕЛІ

Дай волю нашим спрагливим до пригод туристам-мандрівникам, певен, вони залюбки перетворили б гору Кастель, що неподалік курортної Алушти, у свою Мекку. Радше, легку природну «здобич» – вражовуючи доступність (до ялтинської автотраси якісно півтора кілометра), неповторний ландшафт з видом на море, реліктову червонокнижну рослинність, залишки кратера вулкана і, насамкінець, оповитий легендами форпост середньовічного князівства Феодоро. А так обумовлене державними інтересами антропологічне навантаження на другу, після Аюдагу, за висотою гору кримського Південного берега обмежилося лише постійним перебуванням на ній окремої радіолокаційної роти ПС ЗС України.

У розташування підрозділу ми піднімались вузькою асфальтованою дорогою, що змійкою в'ється порослим лісом північним схилом гори. За кермом автівки – заступник командира з виховної роботи капітан Олександр Зайцев.

– Бачите темні вертикальні смуги на тому скельному виступі, – орієнтує мене офіцер. – За місцею легендою – це сліди крові останніх захисників фортеці царів Феодоро (Кастель із грецької передкладається як фортеця – авт.). Фортеця на горі вважалась неприступною. Але вірних красуні-царіці зрадив один з її зведених братів. Юнак був палко у ней закоханий, але та не відповіла взаємністю. Тоді з відчая вночі він відчинив ворогам ворота фортеці. Першою у бою загинула сама царіця. Історики вважають, що ця давня легенда має під собою реальне історичне підґрунтя. Хоча б тому, що князівство Феодоро в Криму існувало насправді, і його міста-фортеці на Південнобережжі наприкінці XIV століття поступово впали під натиском генуезців.

А от таку собі презентацію класичної «точки» вартових неба влаштував для мене сам командир – майор Юрій Крепа. Очолює він роту, до речі, одну з кращих за всіма показниками у Кримській радіотехнічній бригаді, з 2004 року. Бойова позиція, команд-

ний пункт, автотехніка, казарма, два одноповерхові будиночки, лазня розмістились у «замаскованій» дубняком, грабиною, буком і ялівцем сідловині Кастелі (її площа близько 45 гектарів).

На території, окрім варто-вого біля вхідних воріт, юдної живої душі. Було чутно лише пташиний спів – повний релакс, наче у якомуусь приморському санаторії. Найбільше ж враження, звичайно ж, спровоцило величезне урвище на південному краї гори. Воно майже повністю уstellenе масивними гранітними уламками. Це і є згадане вище кратер давно згаслого вулкана. За словами командира, на початку 50-х років минулого століття, коли Кастель почали облаштовувати для потреб сил ППО, горловину кратера потужним вибухом дещо завалили гірською породою. Над нею перекинуто стальний мостик, що веде безпосередньо до майданчика РЛС. Звідси, себто з висоти 440 метрів (саме такою є висота гори Кастель) добре проглядається найжачена хвилерізами пляжна смуга паніонатів Лазурного і навіть далі. Отож народ усі ці роки ніжиться на морі у буквальному сенсі під пильним оком воїнів-локаторників роти «Алушта».

– Ми виконуємо завдання з охорони повітряних рубежів країни у визначеному секторі своєї зони ра-діолокації – відповідімо на вимоги військової політики, – пояснює завдання з охорони повітряних рубежів країни у визначеному секторі своєї зони ра-

діолокаційної інформації, – розкриває суть роботи за призначенням майор Юрій Крепа. – Чергуємо за графіком, що визначений командиром повітряного командування. Специфіка нашого підрозділу полягає у тому, що у нас на озброєнні станція маловисотного виявлення 19Ж6. Вона здатна углядіти цілі, в яких ефективна віддзеркалюча поверхня невелика, – винищувачі на низьких висотах, вертолоти, безпілотні літальні апарати. Ми перевіряємо простір у радіусі близько 150 кілометрів. Тобто радіолокаційно і візуально фіксуємо у цій зоні геть усі без винятку літальні апарати.

Виявляється, з початком сезону відпочинку на сонячному півострові найчастіше у поле зору локаторників потрапляють приватні вертолоти. Усі їхні характеристики так само негайно передаються оперативному черговому бригади. А там уже діють відповідно до усталених вимог і на-казів щодо використання повітряного простору.

Заходимо з ротним у казарму. Під її дахом компактно розмістились спальне приміщення строковиків (іх тут всього 11, решта – контрактники), кухня, їадальня, канцелярія, наратордознавча світлиця, всі побутові приміщення. У них чисто і затишно. Жодних проблем у підрозділі з теплом і водою. Вода,

приміром, самопливом подається з гірського озера, а далі періодично зачачається у накопичувальну 25-кубову ємність і хлорується.

Виявляється, тільки у теплу пору року на горі ледве не курортна свіжість і благодасть. Узимку ж добріче дошкають холодні вітри з моря. Їхні пориви сягають 50 метрів на секунду. Такий вітрюган здатен зірвати не лише легкий дашок на ганку одного з двох стареньких збріно-щітових будиночків, ДОСів, як іх за звичкою називають у роті. Вони в якихось десяти метрах від казарми. Власне кажучи, це колишні навчальні класи підрозділу, переобладнані вже у новітні часи під службове житло для офіцерів і військовослужбовців за контрактом. В одному з таких ДОСів із сім'єю розмісти вся і сам командир роти, перебуваючи одночасно у житловій черзі в Сімферопольському гарнізоні.

Узагалі ж за підрозділом числиться окрім житлове містечко, в тому числі двоповерховий кам'яний будинок внизу під горою. Його мешканці – виключно колишні військовослужбовці роти. Дехто з них, у кого вже діти завели свої сім'ї, встиг за останні роки «приrostити» службову житлову площа додатковими квадратними метрами, вдавши

до банального самобуду.

– Раніше, – пояснює ситуацію майор Юрій Крепа, – ім пропонувались квартири в Євпаторії, Джанкої. Але люди не погодились на такий варіант. Адже кожний пустив тут коріння, знайшов пристойну роботу. Вони ладні переїхати лише у найближчі міста, скажімо, Алушту, Ялту, де натомість нічого нам не пропонується. Утім, головне питання в іншому – досі не існує нормального механізму розрахунків за комуналні послуги, ту ж воду, електроенергію. Відставники фактично користуються нашими лімітами, хоча не проти самостійно сплачувати за комуналні послуги. Для цього житло потрібно вивести із статусу службового і передати у комуналну власність селища Малий Маяк, відтак перейти на пряме абонентське обслуговування. Селищна рада, у свою чергу, на сесії нещодавно ухвалила відповідне рішення про готовність прийняття містечко.

Разом з КЕВ Сімферополя ми підготували пропозиції з цього приводу на адресу ГоловКЕУ...

Про справи службові я поспілкувався з самими солдатами. Зокрема, молодою контрактницею з Сумщини старшим солдатом Маріною Кириченко. Вона на Кастелі вже два роки, за фахом – радіотелеграфіст. Проте весь цей час тимчасово виконує обов'язки начальника продскладу (підприємство «Артек-Союз» тільки завозить сюди продукти, а куховарять локаторники вже самі). Мешкає дівчина у вищезгаданому ДОСі. Зізнається, що службою задоволена.

Не нарікає на «кастель-

ську» долю і солдат Олександр Сазонов, призваний минулого осені із Запорізької області. Це при тому, що доводиться йому через добу заступати на бойове чергування (майже аналогічний щільний графік і у офіцерів підрозділу).

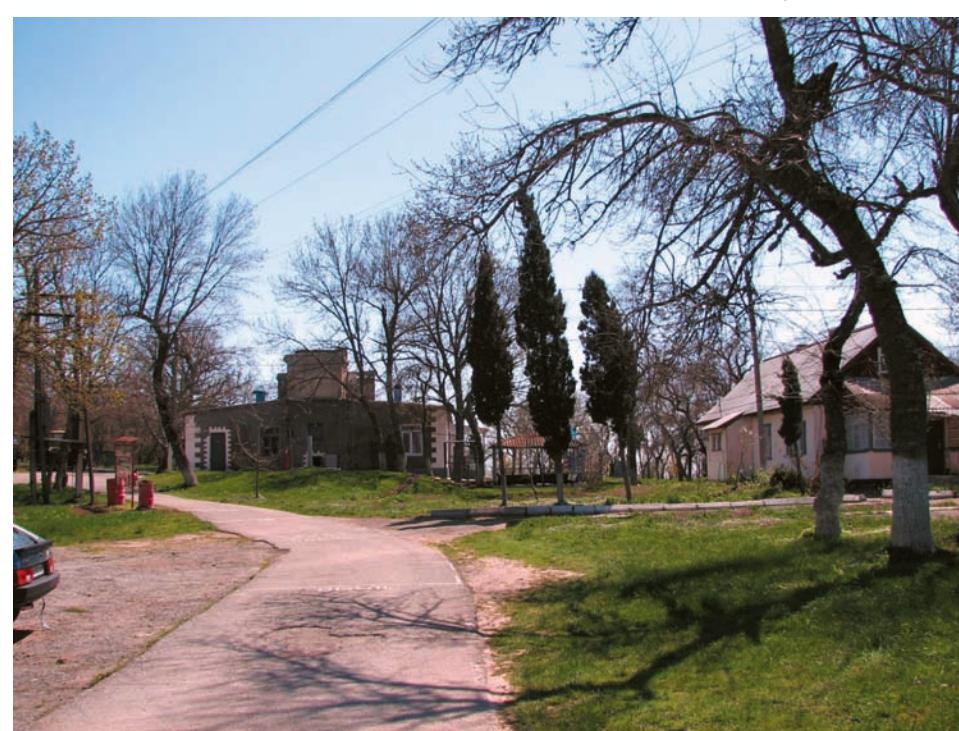
– Це тому, що нас, із минулорічного призову, мало, – констатує хлопець, – От прийдуть молоді бійці, навчимо їх, тоді будемо заступати на чергування рідше.

Щоправда, хлопець не приховував, що, як і його ровесники, чекає – не дочекається літа. Аби якось вихідного «вирватись» на море. Таке в радіолокаційні роти «Алушта» хоча й нечасто, але все ж первіально практикується – під керівництвом офіцера строковиків організовано вивозять на морський пляж у Лазурне чи Алушту. До речі, ті пляжі закріплени за підрозділом наказом начальника гарнізону.

А найближчими днями на Кастелі чекають місцевих козаків і духовників місцевої єпархії. Вони мають встановити освяченість у військовому містечку пам'ятний хрест пресвятому Миколаю-святителю. Колись на горі височіла його свята обитель. Між іншим, деякі джерела стверджують, що взагалі, навіть за часів ханства, на Кастелі було аж чотири християнські храми. Тож місце це, намолене віками, має особливу ауру.

Василь САДОВСЬКИЙ
На знімках: ліворуч – тихе «обійстя» роти локаторників «Алушта» на горі Кастелі; угорі – старшина роти старший прапорщик Сергій Леонов служить на Кастелі найдовше.

Фото автора

«Я НЕ АМЕРИКАНКА, НЕ НІМКЕНЯ. Я – УКРАЇНКА ЗА МЕЖАМИ УКРАЇНИ!»

Геніальні люди завжди викликають зацікавлення громади. Тому на зустріч з Еммою Андієвською до Донецького обласного художнього музею зібралось чимало українців нашого краю. Більшість – керівники різноманітних українських організацій та діячі мистецтва.

Пані Андієвська – маленька, кругленька жінка у напівдитячому чорному капелюсі – вразила присутніх своєю жвавістю й безпосередністю. Важко було повірити, що 19 березня цього року вона відзначила свій 80-річний ювілей.

Як з'ясувалося, Емма Андієвська втретє відвідує Донецьк за пору незалежності України. Зустріч із нею організовує за служений працівник культури України, директор художнього музею Галина Чумак. Це невтомна Галина Чумак якось випадково натрапила на поетичні збірки письменниці, оцінила їхню оригінальність, дізналась, що пані Емма народилась у Донецьку (тоді м. Сталіно) та почала запрошувати мисткино відвідати Батьківщину.

«Як і чому пані Андієвська покинула Донеччину?» «Яким чином долучилась до вивчення української мови?» Запитань було багато, а відповіді вичерпні. Народилась Емма в заможній українській родині. Але саме заможність матії наполегливо прищеплювала доньці любов до російської мови, вважаючи її більш

«культурною». У дитинстві дівчина була дуже хворобливою, тому її вивезли до села. Тут вона відчула милозвучність українського слова завдяки спілкуванню з подругами і піснями, котрі почала співати разом із селянами. Краса української мови так захопила Емму, що вона наперекір батькам вступила до української школи. Коли ученици запитали про національність, вона, добре поміркувавши, гордо відповіла – шахтарка! Адже рідна Донеччина назавжди залишилась малою Батьківщиною Емми. На жаль, почалась війна і родина Андієвських емігрувала за кордон назавжди.

Нині пані Андієвська – громадянка США, однак живе і працює в Мюнхені. При тому назавжди підкреслює: «Я не американка, не німкеня. Я – українка за межами України!» Ця талановита українка вже випустила в світ 38 поетичних збірок, 2 романі, а нині складає власні казки, сповнені глибокого філософського змісту. На зустрічі у Донецьку вона зачитала «Розмову Шакала та Консервою бляшанки», де доводить, що не лише люди впливають на живі та не-живі істоти навколо себе, але відбувається і зворотний зв'язок. Тварини і навіть вигадані штучні бляшанки навзаем діють на людей, змушуючи рахуватись з власним існуванням.

«Коли встигаєте написати так багато?» На це запитання відповідь проста: «Працюю по 18 годин на добу, тому встигаю дещо зробити. Тим паче, що не користуюсь чернетками. Відразу пишу начисто, як свої романі, так і власне життя». Найва-

жчим у літературній праці письменниця вважає знайти гроші для видання творів. Але їй щастить. Людині, яка ніколи не продає свої вірші, а лише роздаровує їх усім бажаючим по світу, допомагають сучасні святі – спонсори. Оскільки, виявляється, у нашому прагматичному суспільстві заробляти гроші набагато легше, ніж писати такі поезії, які пише пані Андієвська.

Вірші мисткині зрозумілі не кожному і не одразу. Вони вражают насиченістю несподіваних образів, вишуканістю української мови, незвичністю форми. Одним з перших в Україні їх почав друкувати журнал «Кур’єр Кривбасу», який пропагує постмодерну літературу. На Донеччину збірки письменниці почали проникати знов-таки за сприяння Галини Чумак. Вона домовилася з письменницею, що з кожного нового видання 100 примірників надсилається до Донецького обласного художнього музею, а вже тут пані Чумак дарує книжки пані Еммі всім міським бібліотекам. Завдяки її турботі творчість геніальної поетки нині добре знають у рідному краї. Зокрема, її досліджують студенти Донецького національного університету.

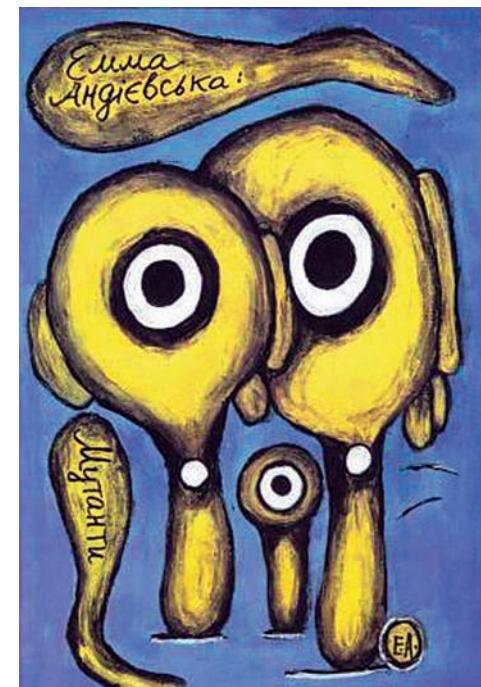
Інша істота мистецтва Андієвської – її картини. Вони, як і поезія, ні на що не схожі. Художниця має добрих смішних тваринок, яких не існує в реальності. Вони живуть лише в уяві майстрині, будують радісний світ добра, в якому втілюються дитячі мрії про досконалість і гармонію світу. Картин у Емми Андієвської теж дуже багато. Понад 14 тисяч. Вони

прикрашають найпрестижніші виставкові зали Америки, Німеччини, де викликають незмінне здивування глядачів.

Українка, яка пройшла усі випробування долі й залишилась доброю дитиною, – із враження залишається після зустрічі із завжди молодою Еммою Андієвською. Її гласло: «Я – людина, яка вирішує проблеми, а не створює їх». Ці слова сповнені світла і оптимізму. Хочеться, щобільшість українців дотримувалися порад талановитої співвітчизни.

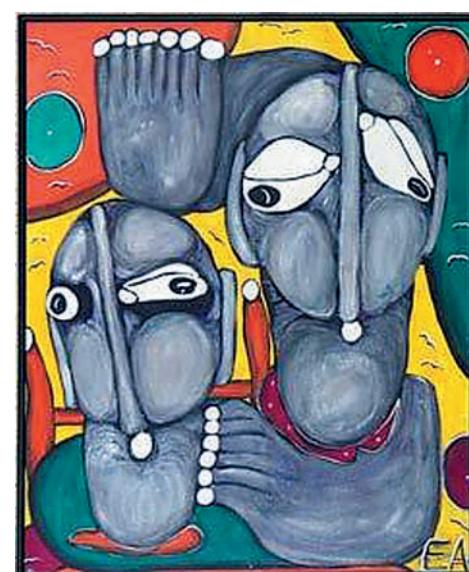
Ірина МОЛЧАНОВА,
член Національної спілки
journalistiv України

EMMA ANDIJEWSKA

IM BILD

ХЕРСОНЕС

Тут древності живе нетлінний дух.
В оцих колонах, мармури, у глині
Іще хвала возноситься людині
Понад історій відгомін і рух.

Краса таврійська ще не відцвіла:
Чарують стели і майстерні фрески
І грації дарують херсонески
Дівчатам із приморського села.

Митці звірють пензлі і різці
На дивній силі древнього мистецтва.
Поети научаються поетства
І спритності на рингові – борці.

Тож недаремно все цвіло само,

Якщо йому дивуємось сьогодні

І понад злети й перегини модні

До істини простої ідемо.

Олексій ДОВГІЙ

Херсонес Таврійський (за Середньовіччя Херсон, у слов'янських джерелах Корсунь) – старогрецьке місто-держава в південно-західній частині Криму (у межах Севастополя).

Херсонес Таврійський був заснований 422–421 рр. до н. е. грецькими вихідцями з Гераклеї Понтійської як грецька колонія на північному узбережжі Чорного моря і за античної доби став важливим торговельним, ремісничим і політичним центром південно-західного узбережжя Криму. Херсонес розташований у південно-західній частині Криму, біля Карантинної бухти в межах сучасного міста Севастополя. Найдавніші археологічні знахідки в Херсонесі – уламки чорнофігурної кераміки – датуються VI століттям до н. е.

КРИМ - ПЕРЛИНА УКРАЇНИ!

Запрошуємо читачів «Кримської світлиці» взяти участь у фотоконкурсі «Крим - перлина України!» Надсилайте світлини (електронні чи паперові) з увічнених вами неповторних кримських краєвидів, культурних та історичних пам'яток, заповідних місць, де просто гріх не побувати кожному громадянину нашої великої держави. Супроводжуйте ваші фото невеличкими коментарями, можна віршованими – чим відгукнулася душа після відвідин нашого сонячного півострова. Якщо знайдуться спонсори, – автори кращих робіт будуть заохочені ще й матеріально. А поки що давайте усі разом отримувати душевне задоволення від споглядання неповторної української перлини - Криму!